

Agencija Standard & Poor's (S&P) zadržala je u petak rejting Hrvatske na 'BB+', ali je podigla izgleda sa stabilnih na pozitivne, zahvaljujući očekivanjima da će hrvatsko gospodarstvo nastaviti rasti, dok će se fiskalni i pokazatelji i dalje poboljšavati.

"Pozitivni izgledi odražavaju naše očekivanje da će hrvatsko gospodarstvo nastaviti rasti, dok će se javni dug smanjivati, pri čemu se rizici povezani s najvećom hrvatskom prehrambenom kompanijom Agrokorom postupno smanjuju nakon nagodbe s većinom kreditora", kaže se u priopćenju te agencije.

Rast BDP-a od 2,8 posto

S&P procjenjuje da će ove godine hrvatski bruto domaći proizvod (BDP) porasti za 2,8 posto, a za toliko bi trebao porasti i u idućoj godini, zahvaljujući snažnoj domaćoj potrošnji, ali i dobrim rezultatima ukupnog izvoza, potaknutog još jednom snažnom turističkom sezonom.

Premda je rast investicija u posljednje vrijeme potisnut, ponajviše zbog smanjenih javnih investicija i smanjenja kapitalne potrošnje Agrokor, S&P očekuje da će se rast investicija ubrzati krajem godine i u 2019.

To će biti rezultat povećanog povlačenja sredstava iz EU fondova i povećanja javnih infrastrukturnih investicija, kao što je izgradnja Pelješkog mosta, navodi se u izvješću.

Ističe se i da je restrukturiranje Agrokor znatno napredovalo, pri čemu su, zahvaljujući nagodbi većine kreditora kompanije, smanjeni ukupni ekonomski i politički rizici.

Daljnje smanjenje poreza, koje će na snagu stupiti u 2019. i visoka razina zadržane korporativne dobiti podržat će potrošnju kućanstava i investicije, smatraju u S&P-u.

Međutim, porezne promjene samo će djelomice nadoknaditi negativni efekt manjka radne snage na izgleda za rast gospodarstva. Stopa nezaposlenosti je pala ispod 10 posto, djelomice zbog emigracije, ali i zbog rasta zaposlenosti.

Manjak radne snage u mnogim sektorima, kao što su turizam i građevinarstvo, predstavlja ključan izazov, smatraju analitičari S&P-a.

Dugoročno, kažu, daljnje reforme u području obrazovnog i zdravstvenog sustava, poboljšanje učinkovitosti uloge države u gospodarstvu i poboljšanje poslovnog okruženja moglo bi potaknuti realne prihode u Hrvatskoj prema prosjeku EU-a.

Dobri fiskalni pokazatelji

U 2017. Hrvatska je ostvarila prvi višak u proračunu opće države u svojoj povijesti, ističu u S&P-u te dodaju kako i u ovoj godini očekuju višak, i to od 0,2 posto BDP-a.

Prema dosadašnjem izvršenju proračuna u 2018. prihodi proračuna ostaju snažni, posebice na stavci poreza na dodanu vrijednost, poduprti uzletom gospodarstva na krilima jače potrošnje. Rashodi, posebice u pogledu plaća u javnom sektoru, ostaju ograničeni, zamjećuju u toj

agenciji.

U razdoblju od 2018. do 2021. S&P očekuje da će hrvatski proračun ponovno bilježiti manje deficite kako će ubrzano korištenje novca iz EU strukturnih i kohezijskih fondova povećavati kapitalna ulaganja, a daljnje smanjenje PDV-a i promjene u shemi socijalnih doprinosa radi ubrizgavanja novca u zdravstveni sektor biti implementirane.

Nedavna fiskalna izvedba omogućila je brzo smanjivanje zaduženosti te u S&P-u prognoziraju da će čisti dug opće države padati, no i dalje ostati na visokih 60 posto BDP-a do 2021., nakon 75 posto u 2015.

Prema najavama Vlade, očekivano poboljšanje proračunske izvedbe vjerojatno će biti korišteno za daljnje smanjenje zaduženosti, što je razborito, s obzirom na postojeće strukturne slabosti u profilu državnoga duga, navodi se u izvješću.

U S&P-u pritom napominju da je više od 70 posto javnog duga nominirano u stranoj valuti, a portfelj državnog duga domaćeg bankarskog sektora doseže otprilike 20 posto imovine.

U agenciji zamjećuju da je, uz brzo smanjenje dugova, Vlada produljila ročnost hrvatskoga duga, kao i da je nedavno upravljanje obvezama hrvatskih cestarskih kompanija dodatno pomoglo u smanjivanju troškova kamata.

Napominju da bi njihova očekivanja u pogledu hrvatskoga duga mogla biti poboljšana, ako gospodarski rast premaši njihova očekivanja, a reformski naponi budu ubrzani, posebice u javnoj upravi i zdravstvenom sektoru.

Uljanik bi mogao koštati državu i do 1 posto BDP-a

"Iako vjerujemo da je kontingent fiskalnih rizika ograničen, neka državna jamstava bi mogla biti aktivirana i pasti na teret proračuna. Posebice, razrješavanje situacije u posrnulom brodogradilištu Uljanik, koji trenutno traži strateškog partnera, a mogao bi se suočiti i sa stečajem, Vladu bi mogao stajati i do 1 posto BDP-a. Točni trošak ovisi o konačnom scenariju i mogućoj finalizaciji brodova koji su u izgradnji", ističu u S&P-u.

U toj rejting agenciji, između ostalog, ističu da se, unatoč efektima povezanim s Agrokorom, kvaliteta imovine domaćih banaka nastavlja oporavljati, poduprta aktualnim gospodarskim oporavkom i značajnom prodajom imovine.

"Stoga očekujemo daljnje smanjivanje udjela loših zajmova s 11,4 posto u ukupnim zajmovima, koliko su iznosili krajem 2017. Kreditiranje je započelo rasti, a posebice je potaknuto potrošačkim zajmovima uslijed snažnog raspoloženja", kažu u agenciji.

Slab apetit za prijevremenim izborima

U S&P-u, međutim, upozoravaju da bi politička situacija mogla spriječiti ubrzanje reformi. Podsjećaju kako je u svibnju ostavku podnijela potpredsjednica Vlade i ministrica gospodarstva Martina Dalić zbog navodnog sukoba interesa oko restrukturiranja Agrokora. Navode i da HDZ-

ova koalicijska Vlada ima vrlo tanku većinu u parlamentu nakon što je izgubila potporu nekoliko saborskih zastupnika.

"Uz sve navedeno, apetit za prijevremenim izborima diljem političkog spektra čini se vrlo slab u odnosu na prijašnje godine, a Vlada bi se potencijalno mogla osloniti na neke nezavisne članove parlamenta kako bi ojačala podršku za strukturne mjere prije početka regularnog izbornog ciklusa, s parlamentarnim izborima koji će se održati 2020.", kažu u S&P-u.

Mogućnosti povećanja i smanjenja ocjena

Kako ističu u toj agenciji, postojeći rejting Hrvatske odražava njihovo stajalište o zdravoj vanjskoj ravnoteži zemlje, pri čemu se inozemna zaduženost smanjuje na krilima stalnih viškova u bilanci plaćanja. Dodatno, takav rejting podržavaju i snažni naponi na fiskalnoj konsolidaciji, pri čemu će vlada vjerojatno i drugu godinu zaredom imati višak u proračunu opće države.

Iako je to omogućilo brzo smanjivanje javnog duga, visoka razina zaduženosti i dalje ograničava rejting države.

Postojeći rejting također uzima u obzir ispodprosječnu razinu hrvatskog dohotka u odnosu na ostale usporedive europske zemlje, kao i političku nestabilnost koja je u prošlosti ograničavala napore na provođenju strukturnih reformi.

U toj agenciji ističu da bi mogli poboljšati rejting Hrvatske ako održi fiskalnu razboritost, poduprtu mjerama kontrole rashoda i ojačavanja prihoda, te smanjivanjem javnog duga.

Daljnje strukturne reforme, koje bi omogućile bržu konvergenciju s prosječnim razinama dohotka u EU također bi imale pozitivan utjecaj na rejting.

No, u S&P-u navode i da bi izgleda mogli vratiti na stabilne, ako se zaustavi reformski napredak i fiskalna konsolidacija. Dodatno, rejting bi se mogao naći pod pritiskom ako značajni dio dugova, primjerice iz gospodarskih sektora koji su u krizi, padnu na teret države ili predstavljaju uteg za gospodarstvo.

Trend poboljšanja rejtinga

Od početka ove godine sve tri najvažnije svjetske rejting agencije povećale su ili rejting ili izgleda za rejting Hrvatske.

Tako sada S&P i Fitch drže hrvatski rejting jedan stupanj ispod investicijske razine, a Moody's dva stupnja ispod. Pritom S&P i Fitch drže izgleda pozitivnima, a Moody's stabilnima.

(Hina)

S&P zadržao rejting Hrvatske na 'BB+', poboljšao izgleda na pozitivne

Kategorija: GOSPODARSTVOAžurirano: Petak, 21 Rujan 2018 23:54

Objavljeno: Petak, 21 Rujan 2018 23:43

